

WWF Suomi
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh (09) 7740 100
wwf.fi
panda.org

8.6.2026

Maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Viite: Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntopyyntö, HE 108/2026 vp

Asia: WWF:n lausunto hallituksen esityksestä HE 108/2026 vp laeiksi metsästyslain sekä rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta (valkoposkihanhi ja merimetso)

WWF kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Nyt käsiteltävässä hallituksen esityksessä esitetään, että valkoposkihanhi ja merimetso siirrettäisiin luonnonsuojelulaista metsästyslakiin täysin rauhoitettujen riistalajien joukkoon. Samalla säädettäisiin lain tasolla tilanteista, joissa lajien rauhoituksesta voitaisiin poiketa vahinkojen estämiseksi tai lentoturvallisuuden varmistamiseksi suoraan lain nojalla ns. yleispoikkeuksena.

WWF antoi esityksen luonnoksesta [lausunnon](#) lausuntokierroksella (8.5.2026) ja viittaa siihen. Osa WWF:n lausunnossaan esittämistä huomioista on otettu huomioon esityksen jatkovalmistelussa. WWF katsoo, että esitysluonnokseen sisältyneet keskeiset EU-oikeudelliset ongelmat ovat kuitenkin edelleen lakiesityksessä ratkaisematta.

Näiden ongelmien ratkaisemiseksi WWF pyytää, että maa- ja metsätalousvaliokunta esittää, että:

1. yleispoikkeus rajataan valkoposkihanhen osalta tosiasiallisesti tilanteisiin, joissa lintudirektiivin vakavan vahingon ja muun tyydyttävän ratkaisun puuttumisen vaatimukset täyttyvät;
2. yleispoikkeus rajataan merimetson osalta koskemaan kaupallisen kalastuksen kiinteitä pyydyksiä edellyttäen, että valiokunta saa esityksen tueksi selvityksen, joka osoittaa, että kyseinen poikkeus on tarpeen vakavan vahingon estämiseksi tilanteessa, jossa muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole, sekä sen, että poikkeus on yhdenmukainen Itämeren neuvoo-antavan toimikunnan BSAC:n antaman merimetsoja koskevan yhteisen suosituksen kanssa;
3. esitysluonnokseen sisältynyt kieltö, jonka mukaisesti merimetsoa ei saa metsästää yleispoikkeuksen nojalla 300 metriä lähempänä merimetson pesimäpaikkaa, palautetaan metsästyslain 41 f §:ään; ja
4. yleispoikkeuksen nojalla tapahtuvaan merimetson ja valkoposkihanhen rauhoituksesta poikkeamiseen liitetään muutoksenhakumahdollisuus.

WWF katsoo, että ilman edellä esitettyjä muutosehdotuksia valiokunnan tulisi esittää hallituksen esityksen hylkäämistä lintudirektiivin ja EU-oikeuden tehokasta oikeussuojaa koskevan vaatimuksen vastaisena.

WWF perustelee näkemyksiään tarkemmin alla.

Yleispoikkeuksen lintudirektiivin mukaisuudesta

Yleistä

Valkoposkihanhi ja merimetso ovat lintudirektiivin suojelemia lajeja. Tämän vuoksi niiden metsästyksen on oltava kansallisesti kiellettyä (5 artikla). Kiellosta poikkeaminen on direktiivin perusteella mahdollista ainoastaan, jos direktiivin 9 artiklassa säädetyt edellytykset täyttyvät. Lisäksi poikkeamisen on perustuttava täsmällisesti ja asianmukaisesti perusteltuihin päätöksiin, joissa viitataan direktiivin 9 artiklassa säädettyihin perusteisiin, edellytyksiin ja vaatimukseen (ks. asia C-557/15, kohta 47).

WWF katsoo, ettei nyt käsillä olevassa hallituksen esityksessä ole esitetty riittävän täsmällisiä ja asianmukaisia perusteita sille, että esitetty yleispoikkeus valkoposkihanhen ja merimetson rauhoituksesta on todella rajattu direktiivin 9 artiklasta johdettavien vaatimusten mukaisesti vakavan vahingon estämiseen tilanteissa, joissa muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole.

Valkoposkihanhi

Esitys sallisi yleispoikkeuksen nojalla valkoposkihanhiin metsästyksen jo viiden linnun parvesta ympäri vuoden pelloilta, jonka sato on korjaamatta. Tällainen kynnyks ei voi yksilömäärän osalta osoittaa lintudirektiivin edellyttämää vakavaa vahinkoa. Hallituksen esitykseen lisätyt perustelut (parven "houkutusvaikutus") eivät poista tätä EU-oikeudellista puutetta.

Tämän puutteen korjaamiseksi **WWF pyytää, että maa- ja metsätalousvaliokunta esittää, että yleispoikkeus rajataan nykyisestä lakiesityksestä poiketen kokonaisuudessaan valkoposkihanhen osalta tilanteisiin, joissa lintudirektiivin vakavan vahingon ja muun tyydyttävän ratkaisun puuttumisen vaatimukset tosiasiallisesti täyttyvät. Muutoin yleispoikkeuksen säätämisestä tulisi luopua.**

Merimetso

WWF pitää myönteisenä, että merimetson suojametsästyksen alaa on kavennettu olennaisesti lausunnolla olleesta esityksestä: kalanviljelylaitoksia, kalanistutuspaikkoja ja hyvin epämääräisesti määriteltäviä "kaloille tärkeitä lisääntymisalueita" koskevat poikkeukset on poistettu. Tämä osoittaa, että luonnoksen yleispoikkeuksen rajaukset olivat liian väljät.

Esitys sallisi kuitenkin edelleen yleispoikkeuksen nojalla merimetsojen metsästyksen enintään 300 metrin etäisyydellä kalastuslain (379/2015) 4 §:n 15 ja 16 kohdassa tarkoitetuista sekä ammatti- että vapaa-ajankalastuksessa käytettävistä pyydyksistä.

WWF:n näkemyksen mukaan edellytyksenä sille, että merimetson rauhoituksesta koskeva yleispoikkeus on rajattu lintudirektiivin 9 artiklasta johdettavien vaatimusten mukaisesti tilanteisiin, joissa kyse on vakavan vahingon estämisestä, tulee yleispoikkeuksen olla rajattu vähintään kaupallisen kalastuksen kiinteisiin pyydyksiin.

Huomiota on kuitenkin kiinnitettävä siihen, että esityksessä todetaan Luonnonvarakeskuksen tutkimukseen (56/2024) nojaten merimetsojen aiheuttamien vahinkojen osalta, ettei merkittävää vahinkoa tapahdu (suora lainaus HE kohta 2.3 Nykytilan arviointi s. 20:" *Luonnonvarakeskuksen tutkimuksen (Luonnonvara- ja*

biotalouden tutkimus 56/2024) mukaan merimetson osalta tutkimustulokset eivät viittaa merkittävään suoraan haittaan.”). Jos vakavaa vahinkoa ei ole, putoaa laajamittaisen yleispoikkeukseen perustuvan suojametsästyksen oikeudellinen pohja.

Lisäksi huomiota on kiinnitettävä siihen, että nyt merimetsoa koskevaa kansallista sääntelyä on valmisteltu ilman riittävää koordinaatiota muiden Itämeren jäsenvaltioiden kanssa. Yksittäisten jäsenmaiden itsenäisesti laatimat sääntelyratkaisut ilman kokonaisvaikutusten arviointia eivät ole tarkoituksenmukaisia eivätkä vastaa lintudirektiivin tavoitteisiin sisältyvää koko unionin alueen kattavaa lintujen suojelun periaatetta. Itämeren neuvoo-antava toimikunta BSAC on antanut merimetsoja koskevan yhteisen suosituksen (BSAC Recommendation on Cormorants, 2024), jonka takana ovat sekä kalastuselinkeinon, vapaa-ajankalastuksen että ympäristöjärjestöjen edustajat koko Itämeren alueelta. Suositus tarjoaa hyvän pohjan koordinoitulle ja vaikutusarvioitulle lähestymistavalle.

Edellä esitetyn perusteella lintudirektiivistä johdettavien vaatimusten täyttämiseksi **WWF pyytää, että maa- ja metsätalousvaliokunta esittää, että yleispoikkeus rajataan merimetson osalta koskemaan kaupallisen kalastuksen kiinteitä pyydyksiä edellyttäen, että valiokunta saa esityksen tueksi selvityksen, joka osoittaa, että kyseinen poikkeus on tarpeen vakavan vahingon estämiseksi tilanteessa, jossa muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole, sekä sen, että poikkeus on yhdenmukainen Itämeren neuvoo-antavan toimikunnan BSAC:n antaman merimetsoja koskevan yhteisen suosituksen kanssa. Muutoin yleispoikkeuksen säätämisestä tulisi luopua.**

WWF huomauttaa myös, että lintudirektiivin 5 artiklan d alakohdan nojalla Suomella on velvollisuus kieltää muun muassa merimetsojen tahallinen häirintä erityisesti lintujen lisääntymis- ja jälkeläisten kasvatusaikana sikäli, kun sillä olisi merkittävä vaikutus kyseisten lintulajien kantojen ylläpitämistä tyydyttävällä tasolla (ks. asia C-784/23 kohta 51).

Tämä huomioiden WWF ei pidä kannatettavana, että **esityksen jatkovalmistelussa lakiesityksestä on poistettu esitysluonnokseen sisältynyt säännös, joka kielsi merimetson metsästämisen yleispoikkeuksen nojalla 300 metriä lähempänä merimetson pesimäpaikkaa.** Säännöksen tarkoituksena oli esitysluonnoksessa todetulla tavalla nimenomaisesti suojata petolintujen pesinnän häiriöttömyyttä.

Lintudirektiivin tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi **WWF pyytää, että maa- ja metsätalousvaliokunta esittää, että tämä kieltä palautetaan lakiesityksen mukaiseen metsästyslain 41 f §:ään.**

Yleispoikkeukseen vaadittavasta muutoksenhakumahdollisuudesta

Yleispoikkeuksen nojalla tapahtuvaan merimetson tai valkoposkihanhen lintudirektiiviin pohjautuvasta rauhoituksesta poikkeamiseen ei lakiesityksen perusteella liity muutoksenhakumahdollisuutta.

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 19 artiklan 1 kohdan mukaisesti jäsenvaltioiden on kuitenkin säädettävä tarvittavista muutoksenhakekeinoista tehokkaan oikeussuojan takaamiseksi unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla. Euroopan unionin tuomioistuin on lisäksi useissa tapauksissa vahvistanut, että vaikka lähtökohtaisesti kansallisessa lainsäädännössä on määritettävä yksityisen oikeussubjektin asiavaltuus ja oikeussuojan tarve, yhteisön oikeudessa edellytetään kuitenkin, että kansallisessa

lainsäädännössä ei loukata yksilön oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan, jonka vuoksi jäsenvaltioiden on luotava oikeussuojakeinojen ja menettelyjen järjestelmä, jolla voidaan varmistaa kyseisen oikeuden kunnioittaminen (asia C-432/05, kohta 42 ja siinä viitattu oikeuskäytäntö. Ks. myös asia C-240/09, kohta 47 ja siinä viitattu oikeuskäytäntö).

Kun yksilöillä ei ole esityksen mukaisesti mahdollisuutta viedä yleispoikkeukseen perustuvan valkoposkihanhen tai merimetson metsästyksen lintudirektiivin mukaisuutta tuomioistuimen arvioitavaksi, WWF katsoo, ettei yleispoikkeukseen perustuva metsästys täytä EU-oikeuden tehokkaan oikeussuojan vaatimusta. Esityksen EU-oikeuden mukaisuuden varmistamiseksi **WWF pyytää, että maa- ja metsätalousvaliokunta esittää, että yleispoikkeuksen nojalla tapahtuvaan merimetson ja valkoposkihanhen rauhoituksesta poikkeamiseen liitetään muutoksenhakumahdollisuus. Muutoin yleispoikkeuksen säätämisestä tulisi luopua.**

Yhteenveto

WWF katsoo, että selkein ja varmimmin lintudirektiivin vaatimukset täyttävä tapa vastata nykyistä paremmin valkoposkihanhen ja merimetsojen aiheuttamiin vahinkoihin on kehittää olemassa olevaa poikkeuslupajärjestelmää käyttäjäystävällisemmäksi – nopeuttamalla lupakäsittelyä ja alentamalla lupakustannuksia – sekä jatkaa valkoposkihanhen osalta hanhipelto- ja korvausjärjestelmän vahvistamista. Jos yleispoikkeus kuitenkin säädetään, sen edellytykset on rajattava lintudirektiivin 9 artiklan mukaisesti, pyydysperusteinen merimetson pyynti rajattava kaupalliseen kalastukseen, merimetsojen pesimäpaikkojen suoja palautettava ja poikkeamiseen liitettävä muutoksenhakumahdollisuus.

WWF Suomi sr

Elina Erkkilä
Suojelujohtaja

Petteri Tolvanen
Ohjelmajohtaja, suomalainen luonto

Lausunnon valmisteluun on osallistunut myös avustava ympäristöoikeuden asiantuntija Taika Tiesmaa.